Dosarul nr. 21r-1263/23 Judecător: Veaceslav Caragia
nr. electronic 1-22169951-02-21r-17052023 Judecătoria Orhei, sediul Central

D E C I Z I E
(d i s p o z i t i v)

22 februarie 2024 mun. Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău
Având în componenţa sa pe:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecătorul Silvia Cecan
Judecătorii Liubovi Brînza
Ecaterina Palanciuc

Cu participarea:
Avocatului Rodica Șpac

Judecând în şedinţă publică în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr. 18 Brănești, comisar principal de justiție, Savca Eugeniu declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 26 aprilie 2023, prin care s-a admis plângerea condamnatului Stănilă Serghei ***** declarată împotriva administraţiei instituţiei penitenciare, Penitenciarul nr.18 Brăneşti, cu privire la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, s-a constatat faptul că condamnatul Stănilă Serghei *****, născut la *****, a fost deţinut în Penitenciarul nr. 18 Brăneşti, perioada continuă de la 08.12.2021 până la 17.01.2022 şi de la 21.03.2022 până în prezent 26.04.2023, pe o perioadă totală de 441 zile, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din CEDO, în condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Stănilă Serghei *****, născut la *****, cu 44 (patruzeci şi patru) zile, pentru perioada de 441 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO, în privinţa perioadei de 1 (una) zi calculate în condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, (din perioada de 441 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10), s-a dispus compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Stănilă Serghei *****, născut la *****, a sumei de bani în mărime de 50 (cincizeci) lei, şi anume a câte o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al RM.

În conformitate cu prevederile art. art. 469-472, 449 pct.1) lit. a) din Codul de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul directorului Penitenciarului nr. 18 Brănești, comisar principal de justiție, Savca Eugeniu declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 26 aprilie 2023, prin care s-a admis plângerea condamnatului Stănilă Serghei ***** declarată împotriva administraţiei instituţiei penitenciare, Penitenciarul nr.18 Brăneşti, cu privire la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, s-a constatat faptul că condamnatul Stănilă Serghei *****, născut la *****, a fost deţinut în Penitenciarul nr. 18 Brăneşti, perioada continuă de la 08.12.2021 până la 17.01.2022 şi de la 21.03.2022 până în prezent 26.04.2023, pe o perioadă totală de 441 zile, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din CEDO, în condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Stănilă Serghei *****, născut la *****, cu 44 (patruzeci şi patru) zile, pentru perioada de 441 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO, în privinţa perioadei de 1 (una) zi calculate în condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, (din perioada de 441 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10), s-a dispus compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Stănilă Serghei *****, născut la *****, a sumei de bani în mărime de 50 (cincizeci) lei, şi anume a câte o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al RM.

Menține încheierea contestată fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecătorul: Silvia Cecan

Judecătorii: Liubovi Brînza

Ecaterina Palanciuc

Dosarul nr. 21r-1263/23 Judecător: Veaceslav Caragia
nr. electronic 1-22169951-02-21r-17052023 Judecătoria Orhei, sediul Central

D E C I Z I E

22 februarie 2024 mun. Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău
Având în componenţa sa pe:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecătorul Silvia Cecan
Judecătorii Liubovi Brînza
Ecaterina Palanciuc

Cu participarea:
Avocatului Rodica Șpac

Judecând în şedinţă publică în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr. 18 Brăneşti, comisar principal de justiție, Savca Eugeniu declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 26 aprilie 2023,

prin care s-a admis plângerea condamnatului Stănilă Serghei ***** declarată împotriva administraţiei instituţiei penitenciare, Penitenciarul nr.18 Brăneşti, cu privire la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, s-a constatat faptul că condamnatul Stănilă Serghei *****, născut la *****, a fost deţinut în Penitenciarul nr. 18 Brăneşti, perioada continuă de la 08.12.2021 până la 17.01.2022 şi de la 21.03.2022 până în prezent 26.04.2023, pe o perioadă totală de 441 zile, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din CEDO, în condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Stănilă Serghei *****, născut la *****, cu 44 (patruzeci şi patru) zile, pentru perioada de 441 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO, în privinţa perioadei de 1 (una) zi calculate în condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, (din perioada de 441 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10), s-a dispus compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Stănilă Serghei *****, născut la *****, a sumei de bani în mărime de 50 (cincizeci) lei, şi anume a câte o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al RM.

Procedura de citare a părţilor a fost îndeplinită.

Examinând probele din dosar, în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

A C O N S T A T A T:

1. La 21 noiembrie 2022, în Judecătoria Orhei, sediul Central, a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Stănilă Serghei *****, împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare, Penitenciarul nr.18 Brăneşti, referitor la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.
2. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 26 aprilie 2023, s-a admis plângerea condamnatului Stănilă Serghei ***** declarată împotriva administraţiei instituţiei penitenciare, Penitenciarul nr.18 Brăneşti, cu privire la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, s-a constatat faptul că condamnatul Stănilă Serghei *****, născut la *****, a fost deţinut în Penitenciarul nr. 18 Brăneşti, perioada continuă de la 08.12.2021 până la

17.01.2022 şi de la 21.03.2022 până în prezent 26.04.2023, pe o perioadă totală de 441 zile, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din CEDO, în condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Stănilă Serghei *****, născut la *****, cu 44 (patruzeci şi patru) zile, pentru perioada de 441 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO, în privinţa perioadei de 1 (una) zi calculate în condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, (din perioada de 441 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10), s-a dispus compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Stănilă Serghei *****, născut la *****, a sumei de bani în mărime de 50 (cincizeci) lei, şi anume a câte o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al RM.

3. Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 26 aprilie 2023, directorul Penitenciarului nr. 18 Brănești, comisar principal de justiție, Savca Eugeniu a înaintat cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărîri prin care plîngerea condamnatului să fie respinsă.
4. În motivarea recursului s-a invocat că instituția penitenciară nu este de acord cu încheierea doptată.
5. Examinând recursul, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul directorului Penitenciarului nr. 18 Brănești, comisar principal de justiție, Savca Eugeniu, declarat, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 26 aprilie 2023, ca nefondat, cu menţinerea fără modificări a acestei încheieri.
6. În conformitate cu dispozițiile art. 449 din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.
7. Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art. 449 alin.(1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, respinge recursul ca fiind nefondat şi menține hotărârea atacată.
8. În continuare, Colegiul stabilește că potrivit procesului-verbal de reţinere, Stănilă Serghei ***** a fost reţinut de facto la 17.10.2019, ora 13.30.

9. Prin sentinţa Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucaani din 10.12.2019, Stănilă Serghei ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii prevăzute de art.art. 188 alin. (2) lit. f), 217 alin. (4) lit. b) şi 264^1 alin.(4) din Codul penal, potrivit prevederilor art.84 din Codul penal, fiindu-i stabilită pedeapsă definitivă de 7 (şapte) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul de executare a pedepsei urmând a fi calculat din momentul pronunţării sentinţei, 10.12.2019, cu includerea în termenul pedepsei, a termenului reţinerii şi deţinerii lui Stănilă Serghei *****, în stare de arest preventiv, de la 17.10.2019, pînă la 10.12.2019.
10. Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 26.02.2020, a fost casată sentinţa în partea cheltuielilor judiciare cu pronunţarea unei noi hotărâri. În rest, sentinţa a fost menţinută fără modificări.
11. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 08.12.2021, s-a admis plângerea condamnatului Stănilă Serghei *****, împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare, Penitenciarul nr.17 Rezina, Penitenciarul nr.13 Chişinău şi Penitenciarul nr.18 Brăneşti, referitor la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO. S-a constatat faptul că, condamnatul Stănilă Serghei *****, născut la *****, a fost deţinut în Penitenciarul nr.17 Rezina, Penitenciarul nr.13 Chişinău şi Penitenciarul nr.18 Brăneşti, perioada continuă de la 18.10.2019, până în prezent, data de 08.12.2021, pe o perioadă totală de 782 zile, din care 53 (cincizeci şi trei) zile, perioada de la 18.10.2019 până 10.12.2019, în calitate de prevenit, şi 729 (şapte sute douăzeci şi nouă) zile, perioada de la 10.12.2019 până în prezent, data de 08.12.2021, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din CEDO. În condiţiile art.385 alin.(5) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Stănilă Serghei *****, născut la *****, cu 53 (cincizeci şi trei) zile, pentru perioada de 53 zile în care condamnatul s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.17 Rezina şi Penitenciarul nr.13 Chişinău, în calitate de prevenit, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO. În condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Stănilă Serghei *****, născut la *****, cu 72 (şaptezeci şi două) zile, pentru perioada de 729 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.13 Chişinău şi Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO. În total, în condiţiile art.385 alin.(5) şi art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Stănilă Serghei *****, născut la *****, cu 125 (una sută douăzeci şi cinci) zile.
12. Potrivit raportului nr.2/1201 din 10.03.2023, în privinţa condamnatului Stănilă Serghei *****, începutul executării pedepsei condamnatului, se consideră din 10.12.2019, iar sfârşitul termenului executării pedepsei la

04.02.2027. Perioada detenţiei în instituţiile penitenciare, după cum urmează: în Penitenciarul nr. 17 Rezina perioada de la 18.10.2019 până la 02.12.2019, în Penitenciarul nr.13 Chişinău perioada de la 02.12.2019 până la 02.06.2020, în Penitenciarul nr. 16 Pruncul perioada de la 17.01.2022 până la 21.03.2022 şi în Penitenciarul nr.18 Brăneşti perioada de la 02.06.2020 până la 17.01.2022 şi de la 21.03.2022 - până în prezent.

13. Potrivit prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 17^1) din Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor.
14. Conform prevederilor art. 470 alin. (1) din Codul de procedură penală, chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. ... 17^1) ... se soluţionează de către instanţa de judecată din raza de activitate a organului sau a instituţiei care execută pedeapsa.
15. În conformitate cu prevederile art. 471 alin. (1) şi art.473^1 din Codul de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct.17^1) se soluţionează de către judecătorul de instrucţie din instanţa în a cărei rază teritorială se află organul respectiv.
16. Prin Legea nr. 272, în vigoare din 01.01.2019, a fost operat remediu la nivel naţional cu privire la constatarea şi compensarea condiţiilor precare de detenţie din penitenciarele naţionale.
17. Potrivit art. 473^2 alin. (1) din Codul de procedură penală, plângerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat.
18. Din materialele cauzei, Colegiul constată că în plângerea înaintată, petentul Stănilă Serghei ***** solicită reducerea termenului din pedeapsa stabilită în baza circumstanţelor ce cad sub incidenţa prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în temeiul art.473^2 -473^4 din Codul de procedură penală, pentru aflarea sa în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, până în prezent.
19. Totodată, se reține că prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 08.12.2021, s-a admis plângerea condamnatului Stănilă Serghei *****, împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare, Penitenciarul nr.17 Rezina, Penitenciarul nr.13 Chişinău şi Penitenciarul nr.18 Brăneşti, referitor la

condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO. Termenul pedepsei definitive stabilite lui Stănilă Serghei *****, s-a redus cu 125 (una sută douăzeci şi cinci) zile.

20. Astfel, chestiunea cu privire la constatarea şi compensarea condiţiilor precare de detenţie din penitenciarele naţionale, în privinţa condamnatului, Stănilă Serghei ***** şi anume referitor la constatarea condiţiile de detenţie în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, de până la 08.12.2021, care, conform jurisprudenţei CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO, a fost deja soluţionată de judecătorul desemnat cu atribuţii de judecător de instrucţie, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 08.12.2021.

21. Potrivit raportului nr.2/1201 din 10.03.2023, prezentat de administraţia instituţiei penitenciare nr.18 Brăneşti, în privinţa condamnatului Stănilă Serghei *****, acesta a fost deţinut în instituţiile penitenciare, după cum urmează: în Penitenciarul nr. 17 Rezina perioada de la 18.10.2019 până la 02.12.2019, în Penitenciarul nr.13 Chişinău perioada de la 02.12.2019 până la 02.06.2020, în Penitenciarul nr. 16 Pruncul perioada de la 17.01.2022 până la 21.03.2022 şi în Penitenciarul nr.18 Brăneşti perioada de la 02.06.2020 până la 17.01.2022 şi de la 21.03.2022 - până în prezent.

22. Astfel, condamnatul Stănilă Serghei *****, deţinut în Penitenciarul 18 Brăneşti, a depus în instanţa de judecată plângere ce se referă la condiţiile de detenţie din Penitenciarul nr.18 Brăneşti şi care a fost înregistrată la Secţia de evidenţă şi documentare procesuală a Judecătoriei Orhei, sediul Central la 21.11.2022.

23. Colegiul reține că plângerea condamnatului Stănilă Serghei *****, a fost depusă pe parcursul detenţiei în condiţii contrare art.3 CEDO, iar în asemenea împrejurări, cu trimitere la faptul că art. 473^2-473^4 din Codul de procedură penală, au fost introduse prin Legea nr. 272 din 29.11.2018, în vigoare din 01.01.2019, se constată că, prevederile art. 473^2 alin. (5) din Codul de procedură penală, au fost respectate pe deplin, astfel, se apreciază depunerea plângerii, ca fiind în termenul prevăzut de lege.

24. Conform prevederilor art. 473^4 alin.(4) din Codul de procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-i-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.

25. Potrivit dispoziţiilor art. 473^4 alin.(6) din Codul de procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), preveniţii sânt despăgubiţi în conformitate cu art. 385 alin.(5) şi (6) sau, după caz, aceştia pot înainta o acţiune civilă.

26. Art. 385 alin. (5) şi (6) din Codul de procedură penală, pledează că în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.
27. În temeiul prevederilor art. 473^2 alin.(3) din Codul de procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.
28. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menţionat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenţiei consfinţeşte una din cele mai fundamentale valori ale unei societăţi democratice.
29. Aceasta interzice, în termeni absoluţi, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanţe şi de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).
30. La constatarea condiţiilor de detenţie, instanţa naţională va ţine cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidenţa articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanţele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătăţii victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).
31. CtEDO a constatat că anumite condiţii de trai ale deţinuţilor constituie tratamente inumane şi/sau degradante, şi anume: suprapopularea din penitenciare - consideră că fiecare deţinut trebuie să aibă un spaţiu de cel puţin 4 m2 (cauza Ostrovar v. Republica Moldova, hotărârea din 13.09.2005, § 80); celulele nedotate (cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 46), cu acces limitat sau lipsa accesului la lumina zilei (cauza Alver v. Republica Moldova, hotărârea din 08.11.2005, § 53), puţin sau deloc încălzite, fără sistem de ventilare, insalubre; lipsa posibilităţilor de recreare; lipsa hranei (cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 43- 44); lipsa unei asistenţe medicale corespunzătoare (cauza Holomiov v. RM, 07.11.2006, § 120-121).
32. Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnităţii sale umane, ca modul şi metoda de

executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că având în vedere exigenţele detenţiei, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).

33. Curtea a considerat un tratament ca fiind „degradant", atunci când s-a cauzat victimelor sentimente de frică, îngrijorare şi inferioritate capabile să le umilească şi să le înjosească (Kudla v. Poland [GC], nr. 30210/96, § 92, ECHR 2000-XI). Pentru a determina dacă o anumită formă de tratament este „degradantă" în sensul articolului 3, Curtea va lua în calcul dacă scopul acestui tratament a fost de a umili şi înjosi persoana şi dacă, în ceea ce priveşte consecinţele, acest tratament a afectat negativ personalitatea ei, într-un mod incompatibil cu articolul 3. Chiar şi absenţa unui asemenea scop nu poate exclude categoric o constatare a violării articolului 3 (Raninen v. Finland, hotărâre din 16 decembrie 1997, Reports of Judgments and Decisions, 1997-VIII, pp. 2821-22, § 55, şi Peers v. Greece, nr. 28524/95, § 74, ECHR 2001-III).

34. Conform argumentelor expuse supra, Colegiul indică că condamnatul Stănilă Serghei *****, în plângerea înaintată, a solicitat aplicarea în privinţa ultimului a prevederilor art. 473^2-473^4 din Codul de procedură penală, cu reducerea termenului general din pedeapsa stabilită în baza circumstanţelor ce cad sub incidenţa prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în partea ce ţine de condiţiile de detenţie din Penitenciarul nr.18 Brăneşti, pentru perioada deţinerii până în prezent. S-a invocat că, în celule erau condiţii igienice şi sanitare rele, fiind supraaglomerate celulele.

35. Astfel, condamnatul Stănilă Serghei *****, s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, pe perioada de la 08.12.2021 până la 17.01.2022 (40 zile) şi de la 21.03.2022 până în prezent 26.04.2023, (401 zile), în total o perioadă de 441 zile.

36. Colegiul reiterează că prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 08.12.2021, judecătorul desemnat cu atribuţiile judecătorului de instrucţie, s-a expus asupra perioadei de detenţiei a condamnatului Stănilă Serghei *****, cu referitor la constatarea condiţiilor de detenţie de până la 08.12.2021.

37. Prin urmare, la caz nu sunt aplicabile prevederile art. 385 alin.(5) din Codul de procedură penală.

38. În partea ce ţine de condiţiile de detenţie contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale din

Penitenciarul nr.18 Brăneşti, privind supraaglomerarea, Colegiul menționează că potrivit Hotărârii Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, la punctul 464, se stipulează că ”Fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m.p., care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii”.

39. În Raportul anual pentru anul 2017 şi 2018 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane şi Degradante, în care a fost subliniat că, starea spaţiului de locuit pentru deţinut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deţinuţi din celulele instituţiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, şi ţinând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puţin 4 m2 de spaţiu locativ per deţinut şi de a revizui, în consecinţă, capacitatea oficială a instituţiilor penitenciare. Spaţiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

40. Totodată, la aprecierea încălcării art. 3 CEDO nu pot fi luate în consideraţie doar criteriile principale cum ar fi: suprafaţa ce revine fiecărui deţinut, condiţii sanitare, dar şi sistemul de canalizaţie, cantitatea şi calitatea hranei, accesul la servici medicale, accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale, existenţa lingeriei de pat, a hainelor, care în general în sistemul penitenciar din RM nu ating un prag minim de suficienţă. Totodată, reieşind din situaţia descrisă în rapoartele prezentate, este evident că cel puţin sub aspectul detenţiei în condiţii de supraaglomerare, accesul la apă potabilă, la duş, faţă de condamnat nu a fost respectată pe perioada de detenţie.

41. Contrar recomandărilor pre citate, studiind raportul prezentat de către administraţia instituţiei penitenciare Penitenciarul nr.18 BrăneştiColegiul reţine că s-a prezentat o informaţie generală cu privire la suprafaţa ce revine unui deţinut în celulele în care a fost deţinut Stănilă Serghei *****, din care reiese suprafaţa de sub limita minimă de 4 m2, per deţinut, nefiind probată şi respectarea condiţiilor referitor la accesul la lumina de zi, indicându-se că iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalaţiilor electrice, că ventilarea era artificială, că deţinuţii sunt asiguraţi cu minimul necesar pentru trai, că deţinuţii zilnic sunt verificaţi de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere, or sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare (art.473^3 alin. (2) din Codul de procedură penală).

42. Subsecvent, se reține că alegaţiile reprezentatului Penitenciarului nr.18, la aceste aspecte, sunt declarative şi lipsite de suport probatoriu.
43. Cu referire la celelalte alegaţii ale condamnatului referitor la condiţiile sanitare şi igienice, sistemul de canalizaţie şi aerisire, alimentaţia, accesul la apă potabilă, Colegiul menţionează că, probele anexate la raport nu combat argumentele petentului Stănilă Serghei *****, iar ca urmare se consideră că, dificultăţile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, au depăşit nivelul inevitabil de suferinţă inerent detenţiei şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenţie, aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.
44. În susţinerea temeiniciei plângerii depuse Stănilă Serghei *****, Colegiul reiterează că potrivit raportului privind vizita preventivă în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, a Avocatului Poporului (Ombudsmanul), din 31.07.2019 aprobat la 05.08.2019, şi raportul Consiliului pentru prevenirea torturii (CPT), din 11.02.2020, privind vizita de monitorizare la Penitenciarul nr.18, cu referire la condiţiile de detenţie, s-au reţinut condiţii precare de detenţie, şi anume suprapopularea penitenciarului, condiţii deplorabile din boxa pentru refuzul de hrană, şi lipsa personalului medical specializat în instituţia penitenciară.
45. Totuşi, având în vedere că, la soluţionarea acestui tip de plângeri legiuitorul a prevăzut nu numai necesitatea constatării de către instanţă a încălcărilor privind condiţiile de detenţie care au afectat grav drepturile petentului, ci şi stabilirea unei reduceri a pedepsei care variază de la 1 zi la 3 zile, în dependenţă de gradul şi intensitatea suferinţelor, în continuare instanţa va analiza şi celelalte alegaţii invocate de către petent în plângerea depusă.
46. La 28 februarie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunţat mai multe decizii în cauzele Baban şi alţii c. Moldovei, Bulgacov şi alţii c. Moldovei, Cobîlceanu şi alţii c. Moldovei, Filat şi alţii c. Moldovei, Condreanu şi alţii c. Moldovei, Grigoraş şi alţii c. Moldovei şi Talambuţa şi alţii c. Moldovei, unde reclamanţii s-au plâns în faţa Curţii în baza art. 3 CEDO, invocând condiţiile materiale inadecvate de detenţie şi, în unele cereri, lipsa asistenţei medicale corespunzătoare, precum şi lipsa unui remediu efectiv pentru realizarea drepturilor lor.
47. Astfel, făcând referire la decizia pronunţată anterior la data de 28 februarie 2019 în cauza Draniceru c. Moldovei, şi având în vedere noul remediu preventiv compensatoriu pentru condiţiile inadecvate de detenţie în baza Legii nr. 163 din 20 iulie 2017 (în vigoare din 01 ianuarie 2019) şi Legii nr.272 pentru modificarea Codului de procedură penală, Curtea a considerat că, în principiu, acesta ar putea remedia în mod adecvat încălcările Convenţiei provocate de anumite condiţii precare de detenţie.

48. Curtea a considerat că, noul remediu instituit prin Legile nr. 163 şi n. 272 este adoptat, în principiu, în conformitate cu criteriile enunţate în cauza Şişanov c. Moldovei, şi că el ar putea fi considerat a priori efectiv pentru contestarea condiţiilor inadecvate de detenţie din Republica Moldova, astfel încât Curtea a declarat respectivele cereri inadmisibile din cauza neepuizării remediului naţional în acest sens.

49. Astfel, potrivit materialelor cauzei, condamnatul Stănilă Serghei *****, s-a aflat în Penitenciarul nr.18 Brăneşti în condiţii precare de detenţie, luând în consideraţie totalitatea efectelor cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ţinând cont de principiile proporţionalităţii şi echităţii, urmează să beneficieze de reducere pentru fiecare zi de detenţie, în condiţii precare în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în calitate de condamnat.

50. Referitor la perioada de detenţie în condiţii contrare prevederilor art. 3 din CEDO, a lui Stănilă Serghei *****, din Penitenciarul nr.18 Brăneşti, perioada continuă de la 08.12.2021 până la 17.01.2022 şi de la 21.03.2022 până în prezent 26.04.2023, în calitate de condamnat, pe un termen de 441 (patru sute patruzeci şi una) zile, luând în consideraţie totalitatea efectelor cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ţinând cont de principiile proporţionalităţii şi echităţii, urmează să beneficieze de o reducere de 1 zi pentru fiecare 10 zile de detenţie, astfel încât din termenul pedepsei stabilite lui Stănilă Serghei *****, să se reducă cu 44 (patruzeci şi patru) zile (conform formulei 440 zile x 1/10 = 44 zile), pentru perioada de aflare în condiţii precare în Penitenciarul nr. 18 Brăneşti.

51. În ceea ce priveşte perioada de 1 (una) zi calculate în condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, (din perioada de 441 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10), instanţa de judecată consideră oportun compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Stănilă Serghei *****, a sumei de bani în mărime de 50 (cincizeci) lei, şi anume a câte o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie.

52. Colegiul reiterează că remediul aplicat în speţa dată, este unul adecvat şi suficient, bazat pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanţelor de fapt cu o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporţional circumstanţelor constatate.

53. Prin urmare, Colegiul penal, conchide că recursul depus poartă un caracter declarativ, iar temeiuri de casare a încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 26 aprilie 2023, nu au fost identificate.

54. În conformitate cu prevederile art. art. 469-472, 449 pct.1) lit. a) din Codul de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul directorului Penitenciarului nr. 18 Brăneşti, comisar principal de justiție, Savca Eugeniu declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 26 aprilie 2023, prin care s-a admis plângerea condamnatului Stănilă Serghei ***** declarată împotriva administraţiei instituţiei penitenciare, Penitenciarul nr.18 Brăneşti, cu privire la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, s-a constatat faptul că condamnatul Stănilă Serghei *****, născut la *****, a fost deţinut în Penitenciarul nr. 18 Brăneşti, perioada continuă de la 08.12.2021 până la 17.01.2022 şi de la 21.03.2022 până în prezent 26.04.2023, pe o perioadă totală de 441 zile, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din CEDO, în condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Stănilă Serghei *****, născut la *****, cu 44 (patruzeci şi patru) zile, pentru perioada de 441 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO, în privinţa perioadei de 1 (una) zi calculate în condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, (din perioada de 441 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10), s-a dispus compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Stănilă Serghei *****, născut la *****, a sumei de bani în mărime de 50 (cincizeci) lei, şi anume a câte o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al RM.

Menține încheierea contestată fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecătorul: Silvia Cecan

Judecătorii: Liubovi Brînza

Ecaterina Palanciuc